

PRAVA I POVLASTICE

U pojedinim županijama ili gradovima moguće je ostvariti i dodatna prava, za njih pogledajte stranice svake od pojedine temeljne udruge.

1. HT povlastica: 50% popusta na pretplatu i 100 besplatnih impulsa mjesečno

Odlukom HT -TKC član udruge može ostvariti tu povlasticu ako telefonski priključak glasi na njegovo ime ili na ime člana njegove uže obitelji ako žive u zajedničkom kućanstvu. Povlastica se ostvaruje na temelju zamolbe koju udruga dostavlja u HT -TKC, odjelu za obračun i kontrolu prihoda, navodeći podatke o vlasnicima TK priključka i potvrđujući njihovo članstvo u udruzi.

2. HRT povlastica: 50% popusta na plaćanje mjesečne radio televizijske pretplate

Odlukom upravnog odbora HRT-a od 10.03.1993. ovu povlasticu ostvaruju osobe s odgovarajućom dijagnozom invaliditeta i članstvom u pripadajućoj udruzi. U udruzi osoba s tjelesnim invaliditetom to su osobe s dijagnozom para/tetraplegije i osobe s amputacijom i oštećenjem donjih ekstremiteta od najmanje 80% oštećenja. Potrebno je popuniti obrazac (ZDRAVSTVENI LIST) koji se dobije u udruzi, a koji potom ovjerava izabrani liječnik primarne zdravstvene zaštite i udruge, a zatim se šalje u HRT, Odjel pretplate, Zagreb, Prisavlje 3, gdje se donosi odobrenje.

3. Besplatni javni prijevoz

Članovi s područja Velike Gorice, Zaprešića i Bistre imaju pravo na besplatni javni prijevoz; uvjet za ostvarivanje besplatnog javnog prijevoza su slijedeći: članovi moraju biti u mirovini i imati minimalno 70%-tno tjelesno oštećenje na donje ekstremitete.

PRAVA NA TEMELJU KATEGORIJE I POSTOTKA INVALIDITETA

MIROVINSKO OSIGURANJE

Utvrđivanje invaliditeta

Status invalida utvrđuje vještačenjem nadležna invalidska komisija u Područnoj službi zavoda za MORH na temelju uputnice izabranog liječnika opće medicine primarne zdravstvene zaštite, potrebne zdravstvene dokumentacije i zahtjeva osobe s invaliditetom. Na osnovi nalaza i mišljenja Invalidske komisije, RFMIORH donosi rješenje u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju, koji regulira ostvarenje

sljedećih prava: pravo na starosnu mirovinu, pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto (odgovarajuće zaposlenje, prekvalifikaciju) kao i naknade u vezi s korištenjem tih prava; beneficirani radni staž, pravo na invalidsku mirovinu, pravo na naknadu za tjelesno oštećenje, pravo korisnika mirovine na minimalnu mirovinu i na zaštitni dodatak.

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

1. Zdravstvena zaštita

Osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj ostvaruju pravno na primarnu, specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu na temelju odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 75/93, NN 9/94, NN 11/94) te Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu (NN 2/96 i NN 26/96).

2. Participacija

Odlukom o sudjelovanju osiguranika u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (NN 31/95), propisani su uvjeti i načini sudjelovanja osiguranika u pokriću dijela troškova za liječenje ili za nabavku ortopedskih i drugih pomagala. Oslobođanje od plaćanja participacije imaju osobe s invaliditetom koje koriste ortopedska i druga pomagala, a njihova mjesečna osobna primanja ne iznose više od tri mjesečne prosječne plaće u mjestu stanovanja (za zaposlene osobe i invalidne umirovljenike - 2250 kn, a za ostale umirovljenike 1250 ili 1700 kn). Početkom kalendarske godine osoba podnosi zamolbu za osobođenje od participacije Fondu zdravstvenog osiguranja na području mjesta boravka.

3. Rehabilitacija

Na temelju pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom (NN 26/96), osigurana osoba ostvaruje pravno na bolničku medicinsku rehabilitaciju ako je njena bolest navedena u popisu Pravilnika, ako ima funkcijalno oštećenje određenog stupnja i ako postoji nemogućnost i neprimjerenost provođenja ambulantne rehabilitacije u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti.

4. Ortopedska i druga pomagala

Osigurana osoba na teret sredstava Zavoda ostvaruje pravo na pomagala, na popravak pomagala, na rezervne dijelove i potrošni materijal te na izradu pomagala određene kakvoće pod uvjetima i prema postupcima utvrđenim Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima (NN 108/96). Pomagala propisuje ugovorni doktor medicine u ovlaštenoj ustanovi (ortoped, fizijatar, urolog, izabrani liječnik...), a

odobrenje za pomagalo daje nadležno povjerenstvo (područne uprave ili direkcije) ili kontrolor Zavoda.

SOCIJALNA SKRB

1. Pravo na doplatak za pomoć i njegu

Ovo pravo ostvaruje se na temelju Zakona o socijalnoj skrbi (NN 73/97), a odnosi se na osobe koje se zbog zdravstvenog stanja nisu u mogućnosti samozbrinjavati i čiji prihod po članu domaćinstva ne prelazi 200% osnovice koju određuje Vlada za obitelj ili 250% osnovice ako je riječ o samcu. Visina doplatka iznosi od 100% (puni opseg) do 70% (smanjeni opseg) osnovice koju određuje Vlada. Zamolba se podnosi centru za socijalnu skrb u mjestu boravka osobe. Ovim se osobama osigurava i pravo na pomoć u kući.

2. Pravo na osobnu invalidinu

Ovo pravo ostvaruje se na temelju zakona o socijalnoj skrbi (NN 73/97), a ostvaruje ga teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba čije je oštećenje ili bolest nastupila prije osamnaeste godine. Zamolba se podnosi Područnom uredu centra za socijalnu skrb.

3. Pomoć za uzdržavanje

Ovo pravo ostvaruje se na temelju Zakona o socijalnoj skrbi (NN 73/97), a ostvaruje ga samac ili obitelj koji nemaju sredstva za uzdržavanje u visini osnovice koju određuje Vlada. Zamolba se podnosi Područnom uredu Centra za socijalnu skrb.

RADNI ODNOS I ZAPOŠLJAVANJE

1. Pravo roditelja djeteta s težim oštećenjem na dopust do 7. godine djetetova života ili skraćeno radno vrijeme.

Roditelj djeteta s težim oštećenjem kojem je potrebna tuđa pomoć i njega može ostvariti pravo na skraćeno radno vrijeme ili dopust do 7. godine djetetova života na temelju pravilnika o stjecanju prava (NN 47/96). Postupak za ostvarivanje prava pokreće roditelj ili služba područnog ureda centra za socijalnu skrb u mjestu boravka. Istodobno postoji i pravo na uvećani dječji doplatak.

2. Popust pri obračunavanja poreza na dohodak

Na temelju Uputstva o poreznoj prijavi Pravilnika o porezu na dohodak, neoporeziva osnovica kod osoba s invaliditetom povećava se za 20% (iznosi 1200 kn). Uz poreznu prijavu potrebno je priložiti rješenje o invaliditetu.

MOBILNOST

1. Oslobođenje od plaćanja godišnje naknade za korištenje cesta i od putarina

Na temelju Zakona o javnim cestama (NN 100/96) osobe koje imaju 80% tjelesnog oštećenja ili 60% nesposobnosti nogu ostvaruju pravo na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade za korištenje cesta prilikom registracije automobila. Uvjerenje o postotku tjelesnog oštećenja izdaje Područna služba RFMIORH Zagreb. Iste osobe stjeću pravo na oslobađanje od plaćanja putarine na autocestama, tunelima i mostovima. Ovo se pravo stvaruje iskaznicom koju izdaje Uprava za ceste, Jadranska avenija 6, Lucko, na temelju uvjerenja o postotku tjelesnog oštećenja i prometne dozvole. Prilikom registracije automobila, invalidi mogu ostvariti i 10 % popusta na dodatno osiguranje automobila, što ovisi o stupnju oštećenja i osiguravajućoj tvrtki.

2. Znak pristupačnosti

Pravo na znak pristupačnosti s kojim se parkira vozilo na rezerviranom i posebno označenom mjestu za parkiranje vozila invalida, stjeće se podonošenjem zahtjeva za izdavanje uvjerenja o oštećenju donjih ekstremiteta.

3. Putovanje željeznicom i brodom

Osobe s invaliditetom mogu ostvariti ovu povlasticu na temelju Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na korištenje povlastica u unutrašnjem putničkom prometu (NN 44/95). Povlastice se odnose na putovanje željeznicom i brodom, tj. na 4 putovanja godišnje. Osobe s invaliditetom plaćaju 25% pune vrijednosti karte, a pratilac ima pravo na besplatnu vožnju. Za ovu se povlasticu treba obratiti županijskom uredu za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel za upravno - pravne poslove. Potrebna dokumentacija: osobna iskaznica osobe s invaliditetom i pratioca te fotokopije ili originali dokumenata o invaliditetu.

OSTALA PRAVA

1. Popust pri otkupu stana

Prema zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (NN 43/92, NN 69/92, NN 25/93, NN 2/94, NN 44/94), kada stan kupuje osoba koja se kreće isključivo u invalidskim kolicima ili kada stanuje u stanu kojeg kupuje jedan od njezinih roditelja, ima pravo pri toj kupnji na popust od 20%

2. Boravišna pristojba

Temeljem Zakona o boravišnoj pristojbi (NN 31/95), slijepe i gluhe osobe i osobe s tjelesnim invaliditetom ne plaćaju boravišnu pristojbu ako borave izvan mjesta stanovanja. Ovo pravo može se koristiti uz predočenje članske iskaznice udruge.